

SKAUT
VANEMSKAUDI RADA

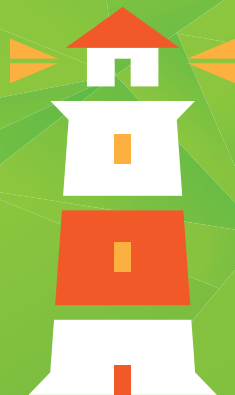
VANEMSKAUDID

Vanemskaudid on 15-17-aastased skaudiliikumises osalevad noored. Kui oled olnud varem hundu ja/või skaut, siis ei saa sa vanemskaudiks oma 15. sünnipäeval automaatselt. Vanemskaudiks saamiseks tuleb täita vanemskaudi skautluse skaudi-
oskuse esimese taseme nõuded ning läbida üksuse vanemskaudi katse.

SÜMBOOLIKA

Vanemskautide sümboliks on tule-torn, mis maamärgina näitab teed või hoiatab ohtude eest, aidates Sul leida oma tee. Vanemskaudina tegutsedes arendad enda oskusi, teadmisi ja hoiakuid, ehitades oma isiklikku tuletorni (seda kajastavad ka järgumärgid), et olla oma kaaslastele eeskujuks ja suunanäitajaks. Nagu tuletornide võrgustik muudab mereliikluse ohutuks, aitad koos oma salga ning laiema vanemskautide kogukonnaga muuta maailma paremaks.

Vanemskautide programmi oluline osa on teiste abistamine.

Kui hundud õpivad tundma iseennast ja skaudid lisaks arvestamist oma kaaslastega, siis vanemskaudina lisandub aktiivne roll oma kodukoha arendamises. Vanemskaudina õpid enesekindlust asju ette võtta ja lõpule viia. Samuti julgust abi küsida ja liigse koormuse korral ei õelda.

VANEM- SKAUTIDE TÖÖTUS NING SEADUSED...

... ei erine skaudi vanusegrupi töötusest ja seadustest. Skauditöötuse annavad nii vanemskaudieas skautlusega liitunud noored kui ka seda varem skaudieas andnud noored.

SKAUDITÖÖTUS:

*„Töötan pühalikult püüda
teha parimat, et austada
Jumalat, täita kohust Eesti,
minu Isamaa ees,
aidata kaasinimest
ja järgida skaudiseadusi.“*

SKAUDI SEADUSED:

1. Skaut on usaldatav.
2. Skaut on truu.
3. Skaut on abivalmis.
4. Skaut on sõbralik ja rõõmus.
5. Skaut on viisakas.
6. Skaut on looduse sõber.
7. Skaut austab iseennast ja teisi.
8. Skaut on sihikindel ja visa.
9. Skaut on kokkuvõttev ja töökas.
10. Skaut on puhas mõttes, sõnas ja teos.

VANEMSKAUTIDE ÜKSUS

Vanemskautide üksust nimetatakse rühmaks. Selles on ideaaljuhul 12-24 liiget, kes võivad olla jagunenud ka salkadeks. Võib tegutseda ka väiksemates rühmades, kuid siis on raske korraldada tiimideks jaotamist (kui teid on üksuses vähem, siis kutsu mõni oma sõber juurde). Rühm võib olla ka suurem, kuid mida suurem on rühm, seda keerulisem on seda koos hoida.

Kogu rühm saab kokku korra kuus ning rühma kokkusaamistel jagatakse jooksvat informatsiooni, tutvustatakse lõppenud seikluste

tulemusi, antakse ülevaade parasjagu käsil olevatest seiklustest, vahetatakse ideid uute seikluste teemadel ja tehakse üheskoos midagi vahvat. Kokkusaamiste vahelisel ajal toimub tegevus seiklustiimides.

RÜHMA JUHATUS

Piisava arvu liikmete olemasolul (8 või rohkem liiget) tuleb rühma juhtimiseks valida rühma juhatuse. Juhatuses võiks olla vähemalt kolm liiget: rühma juht, kirjatoimetaja ning laekur. Ühisel otsusel võib juhatusse valida ka teisi ametimehi. Juhatuse valitakse demokraatlikult kogu rühma poolt. Juhatuse ametisoleku aeg on rühma enda määrata, kuid tavaliselt on see 6-st kuust kuni aastani. Teie skaudijuht abistab juhatust vajadusel.

Kui rühmas on vähem liikmeid, on mõistlik, et kõik rühma liikmed osalevad koosolekutel ning on otsustusprotsessi kaasatud. Suuremates rühmades võivad juhatuse töös osaleda salkade ja/või tiimide juhid.

JUHATUSE ÜLESANDED ON:

- ▮ Organiseerida ürituste ning kokkusaamiste toimumisajad.
- ▮ Koordineerida tiimide tegevust.
- ▮ Korraldada rühma koodeksi (reeglite) loomine.
- ▮ Paika panna kõik tähtpäevad ja vajalikud tseremooniad.
- ▮ Hallata rühma vara ja varustust.
- ▮ Esindada rühma lipkonna juhtimisel.
- ▮ Edastada rühmaliikmetele jooksvat infot ja korraldada rühmaliikmete omavaheline suhtlemine.
- ▮ Tagada tasakaalus programm, mis hoolitseks iga rühmaliikme isikliku arengu eest.
- ▮ Rühm võib anda juhatusele ka pädevuse teha otsus olukorras, kus küsimuse all on distsipliin või konfliktid grupi sees.

SALGAD

Vanemskautide rühm võib jaotuda salkadeks. Salga moodustavad vanemskaudid, kes on oma järkude sooritamise samal tasemel või nooremas vanusegrupis ühes salgas tegutsenud noored. Vanemskaudi eas ei ole salga roll nii suur kui nooremates vanusegruppides. Salga funktsiooniks on pakkuda vahetumat keskkonda ideede vahetamisel ja isikliku arengu analüüsimisel.

SEIKLUSTIIMID

Suurem osa vanemskautide tegevusest toimub seiklustiimides.

Seiklustiimi moodustavad need vanemskaudid, kes tegutsevad mõne konkreetse ülesande või seikluse läbiviimisega mingil konkreetsetel ajaperioodil. Oma vanemskaudiks olemise ajal saad olla osaline paljudes erinevates tiimides ning mõnikord võid kuuluda ka mitmesse tiimi korraga. Võib ette tulla ka seiklusi, mille tiimis on kogu rühm.

Tiim pannakse kokku ühe konkreetse tegevuse jaoks ning see käib koos kogu selle seikluse toimumise aja. Järgmiste seikluste jaoks saate rühmas jaotuda teistsugusteks tiimideks, nii et igaüks saab osaleda selle seikluse juures, mis temale kõige arendavam on.

Iga tiim tegutseb oma seikluse elluviimiseks iseseisvalt. Tiimiliikmed valivad endi seast tiimijuhi, kelle ülesanne on tagada, et seiklus saaks ellu viidud nii nagu planeeritud. See ei tähenda, et tema peaks tegema kogu töö üksi, vaid seda, et tema on meeskonna juht. Püüa ka ise mõni seiklus algatada ning olla selle tiimi juht. Tiimide suurus peab olema selline, et kõigil tiimiliikmetel oleks seikluse täitmisel ka mõni ülesanne täita. Tiim vastutab tegevuste planeerimise, organiseerimise

ning läbiviimise eest. Tegevuse elluviimisel võivad osaleda ka teised rühma (või ka üksuse) liikmed, kes pole ise tiimi liikmed (nt korraldab tiim lipkonna hundudele matkamängu). Kõike seda tehes tuleb kasutada skautlikku meetodit.

Võib juhtuda, et Sul on kiire aeg koolis või on mõni muu põhjus, mille tõttu Sa ei saa osaleda ühegi tiimi töös. Ka õigel hetkel aja maha võtmine on tarvilik oskus. Siiski püüa ka sellisel ajal osaleda vähemalt rühma kokkusaamistel ning peagi uuesti seiklustega ühineda.

RÜHMA KOODEKS

Rühma sujuvamaks toimimiseks vajate oma rühma sisemisi reegleid - koodeksit. Reegleid ei tohiks olla liiga palju, pigem võiksid need olla 10-15 lihtsalt mõistetavat põhimõtet. Kõige olulisem koodeksi loomisel on, et reeglid oleks seatud teie endi poolt, nii on Teil neist kindlam kinni pidada.

JÄRGNEVALT MÕNED TEEMAD, MILLELE KOODEKSI JUURES MÕELDA:

- ▮ Rühma juhtimine, juhatusel volitused.
- ▮ Rühma liikmete vaheliste konfliktide lahendamine.
- ▮ Rühma raha haldamine ja vara kasutamine.
- ▮ Koondustel ja tegevustes osalemine.
- ▮ Skaudivormi kandmine.
- ▮ Töötus ning skaudiseadused.
- ▮ Käitumisreeglid ning piirid.
- ▮ Rühma omapära.

Rühma koodeks on "elav" dokument, ehk et vajadusel saate rühmaga üheskoos reegleid paremaks muuta.

RÜHMAVANEMA ÜLESANNETES ON:

- ▮ Julgustada ja motiveerida rühma juhatusel ja tiimide juhte.
- ▮ Abistada seikluste läbiviimisel kui juhatus või tiimid seda paluvad.
- ▮ Vajadusel osaleda juhatusel koosolekul.
- ▮ Vajadusel osaleda seiklustiimide koosolekul.
- ▮ Abistada vanemskautide enda arengu hindamise juures.
- ▮ Tagada kõigi rühmaliikmete ohutus ja heaolu.

RÜHMA-VANEM

Vanemskautide rühm peab oma tegevuse korraldamisega toime tulema suures osas iseseisvalt. Nii suuremate kui ka väiksemate murede lahendamise juures on rühmale abiks aga skaudijuht - rühmavanem.

Rühmavanem peaks osalema kõigil rühma kokkusaamistel ja seiklustel, et tagada tegevuste skautlikkus ning ohutus.

JÄRGUSÜSTEEM

Vanemskaudi vanusegrupp kestab 3 aastat ning vanemskautide programm on jaotatud kolmeks umbes aasta pikkuseks etapiks (järguks). Iga etapi läbimiseks pead osalema vähemalt 12-s seikluses, täitma vanemskaudi skautluse skaudioskuse nõuded ning vähemalt kahe vabalt valitud skaudioskuse nõuded.

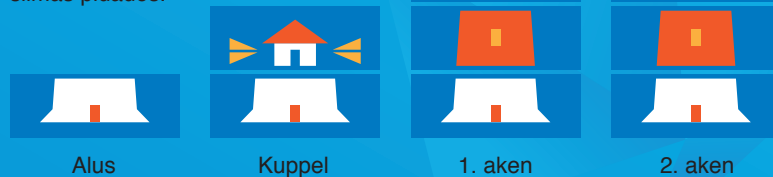
Iga etapi alguses pead täitma VESKI küsimustiku. Noorteprogrammi väljunditel põhinevatele küsimustele vastates koostad ringdiagrammi oma arengu seisust - oma tuletorni valgusulatuse ehk tuletorni valgusekaardi.

Valguskaart näitab Sulle, millistes valdkondades hindad end tugevamaks ja millistes valdkondades enese arendamine kõige olulisem on. Selle põhjal saad valida 12 arengusuunda, mida järgmise aasta jooksul enda juures arendada soovid.

Püüa iga arengusuuna juurde mõelda ka tegevusi, mida rühma kokkusaamisel välja pakkuda. Pole oluline, et mõtleksid kohe välja tegevused kõikidele teemadele, sulle võib meeldida mõne teise vanemskaudi tegevusidee, mis sinu arenguvajadusega haakub, või tulla hea tegevusidee millalgi hiljem. Rühma koosolekul kujundate kõigi tegevusideedest seikluste plaanid ning

kava nende täitmiseks. Arvestada tuleb seda, et kõikide rühma liikmete vajadused saaks kaetud.

Mitmed arengusuunad on sellised, mille osas võib keeruline olla ühist seiklust välja mõelda. Selliste arengusuundade osas võid teha ka individuaalset tööd ja tehtust rühmale või rühmavanemale rääkida. Põnevam on aga ka selliseid seiklusi samaaegselt koos kaaslastega teha ning õpitud kogemusi vahetada. Mõnede arengusuundadega võib aga juhtuda, et teed selles märkimisväärse edasimineku seikluse raames, mis oli planeeritud hoopis teise valdkonna arengusuunda silmas pidades.

Aasta lõpus täidad uue valguskaardi ning analüüsid koos rühmavanemaga, kas möödunud seiklustest on Sinu arengus olnud kasu ning kas valitud valdkondades on toimunud areng. Aasta alguses täidetud küsimustiku võid anda nimelises (suletud) ümbrikus skaudijuhile hoiule. Nii on aasta järel hea võrrelda aasta alguses antud vastuseid. Aasta lõpus täidetud küsimustiku põhjal valid välja 12 teemat järgmiseks aastaks.

KOONDUSED JA SEIKLUSED

Nii nagu nooremadki vanusegrupid, peaks ka vanemskaudid kokku saama iganädalaselt. Suurem osa kokkusaamisi on seotud seikluste korraldamise ja elluviimisega seiklustiimides. Seiklustiimi kokkusaamiste formaat, aeg ja toimumiskoht on seiklustiimi enda korraldada. Soovitatav on aga siiski hoida vähemalt kindlat iganädalast kohtumisaega.

Vähemalt korra kuus peaksite kokku saama kogu rühmaga. Rühma koondus peaks toimuma rühma ruumides ning kindla kava alusel. Rühma koonduse korraldamine ja läbivi-

mine on rühma juhatuse ülesanne ning selle juures on oluline:

- ▮ kõikide rühma liikmete kaasatus
- ▮ skaudivormi kandmine
- ▮ meeskonnaülesanded/mängud
- ▮ aeg seikluste ülevaatamiseks ja edasise kava arutamiseks
- ▮ mõni lühem ühine tegevus.

Lisaks rühma koondusele ja seiklustiimide iganädalasele tegevusele võite rühmaga planeerida muid ühiseid tegevusi (ühised kinos- või teatriskäigud, osalemised rahvaspordiüritustel jms).

TULETORNIDE MATKAD

Vanemskaudi aasta tippsündmus on rühma ühine tuletornide matk. Vastav nõue on sees ka vanemskautide skautluse skaudioskuste tasemetel. Tuletorni matk tehakse tavaliselt suvekuudel, kuid rühma ühisel otsusel võib seda teha ka talvel. Külalistamiseks avatud tuletornid (nt Kõpu, Tahkuna, Pakri, Kihnu, Käsmu) on siiski enamasti avatud vaid suvekuudel. Tuletorni matk tuleks alati siduda ka mõne muu rühma liikmetele huvipakkuva tegevusega (jalgrattamatk, suusatamine, kajakimatk, kardisõit vm) ning võiks kesta 3-7 päeva. Millal ja kuhu minna, otsustage rühma koondusel

ühiselt. Matka planeerimiseks ja korraldamiseks koostatakse eraldi seiklustiim. Kord vanemskaudiks oleku aja jooksul võiks tuletorni matk viia rühma Eestist välja (nt koos osalemisega mõnes välislaagris).

SKAUDIOSKUSED

Skaudioskuste süsteem on kõiki-
dele vanusegruppidele ühine ning
skaudioskuste omandamine on ka
vanemskautide programmi oluline
osa. Kui oled olnud hundu või skaut,
siis seal omandatud skaudioskuste
ei kao vanusegrupi vahetudes ning
saad jätkata skaudioskustega sealt,
kus pooleli jäid. Uued liitujad alus-
tavad ikka esimestest tasemetest.

Kui uuel liitujal on vastava skaudios-
kuse alal juba eelnevalt teadmised
väljastpoolt skautlust, siis taseme
sooritamiseks ei ole vaja koolitustel
osaleda, vaid piisab oma oskuste
demonstreerimisest.

Ainuke kohustuslik ning vanusegru-
pipõhine skaudioskus on "skautluse
skaudioskus".

kaugmatk

laagrielu

skaudiehitised

kokkamine

loomade
tundmine

orienteerumine

esmaabi

pääste

meedia

üleelamine

koolitaja

veematk

lõkkejuht

talimatk

kaugmatk

veematk

liiklus

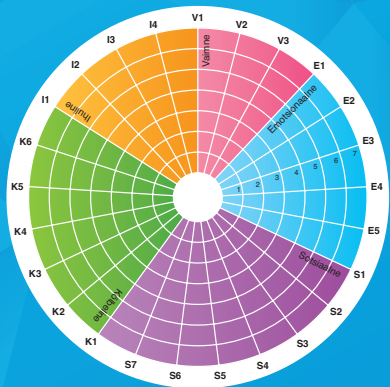
taimede
tundmine

VESKI KÜSIMUSTIK

SINU TULETORNI VALGUSKAART

KUIDAS VALGUSKAARTI TÄITA?

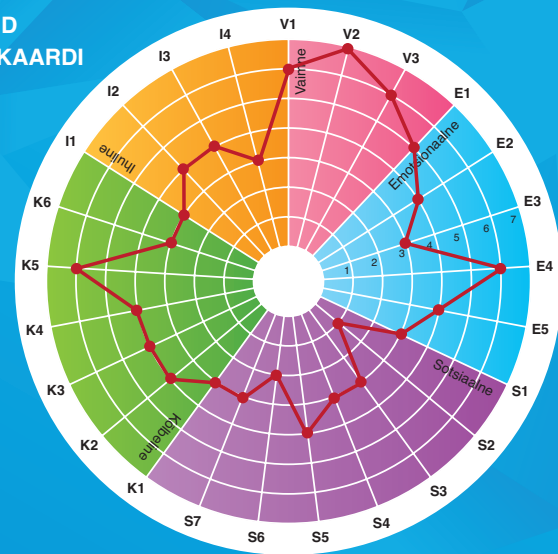
Tuletorni valguskaart on ringdiagramm. See on jaotatud arenguvaldkondade kaupa sektoriteks ning iga sektor jaotatud küsimuste vahel. Iga jaotuse juures on vastava küsimuse tähis. Kaardil on 7 siset ringi, millest välimine on 7 palli ning sisemine 1 palli vääriline. Iga küsimuse osas hindab end 7-palli süsteemis, kuivõrd küsimustikus esitatud väide vastab tõele. Mida tõesem, seda suurem hinne. Ning tee valguskaardile vastavasse kohta märgi. Lõpetuseks ühenda tehtud punktid joonega.

Siin lehel on näha üks täidetud tuletorni valguskaart. Selle täitnud noor usub end olevat kõige rohkem arenenud vaimse arengu valdkonnas ning vähim arenenud valdkond on sotsiaalne. Oma seikluste valimisel

peaks ta seetõttu eelkõige keskenduma sotsiaalse arengu valdkonna teemadele aga ka teistele küsimustele, kus on valgusulatus üldisest keskmisest väiksem.

TÄIDETUD VALGUSKAARDI NÄIDIS:

VAIMNE ARENG

- V1 Oskan leida ja teha valikuid erinevate informatsiooniallikate vahel.
- V2 Oskan võrrelda ja hinnata erinevaid tegevusplaane arvestades varasemaid kogemusi.
- V3 Oskan katsetada erinevaid lahendusi.

EMOTSIONAALNE ARENG

- E1 Saan aru erinevate tunnete tekkimise põhjustest.
- E2 Oskan oma tundeid kontrollida ja väljendada.
- E3 Märkan ja mõistan teiste inimeste tundeid.
- E4 Oskan arvestada teiste inimeste tunnete ja vajadustega.
- E5 Oskan oma emotsioone juhtida ka kriitilises olukorras.

SOTSIAALNE ARENG

- S1 Oskan ennast väljendada vastavalt olukorrale, et tagada edukas suhtlus.
- S2 Oskan suhtluses arvestada teiste inimeste erineva stiiliga.
- S3 Märkan ja aitan neid, kes abi vajavad.
- S4 Mõistan erinevate grupirollide tähendust ja oskan valida endale sobiva.
- S5 Mõistan vastastikkuse toetamise vajadust.
- S6 Aitan jõukohaselt kaasa oma kodukoha ja riigi arengule.
- S7 Saan aru oma kohast ühiskonnas ja käitun sellele vastavalt.

KÕLBELINE ARENG

- K1 Saan aru skaudiseadustest ja järgin neid.
- K2 Oskan teha vahet heal ja halval.
- K3 Õpin tundma oma kodukandi kultuurilugu.
- K4 Arvestan nii enda kui ka teiste eelistustega vaimsuse väljendamisel.
- K5 Sean igapäevaelus endale eesmäärke ja püüan neid täitaparimal viisil.
- K6 Käitun säästvalt ja loodust hoidvalt.

IHULINE ARENG

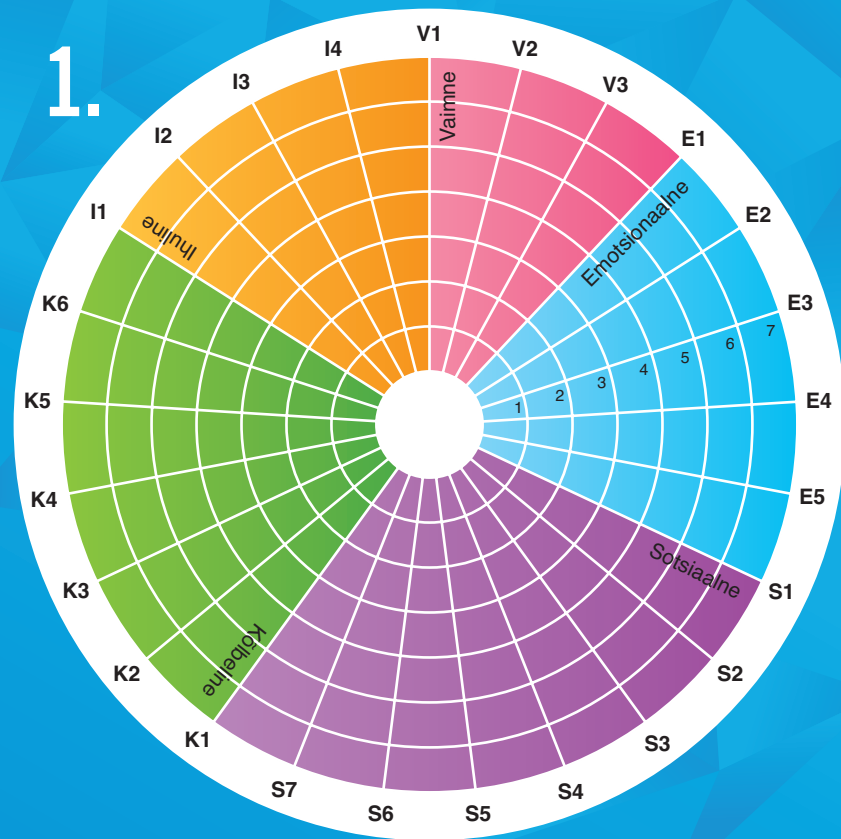
- I1 Tean oma füüsilisi võimeid ja oskan hinnata ka teiste võimeid.
- I2 Tunnen ohte oma kehale ning väldin neid ise ning hoian ka teisi.
- I3 Olen teadlik tervislikest eluviisidest ja väldin ennast ning teisi kahjustavat käitumist.
- I4 Arendan oma füüsilisi võimeid.

KUUPÄEV:

MÄRKMED:

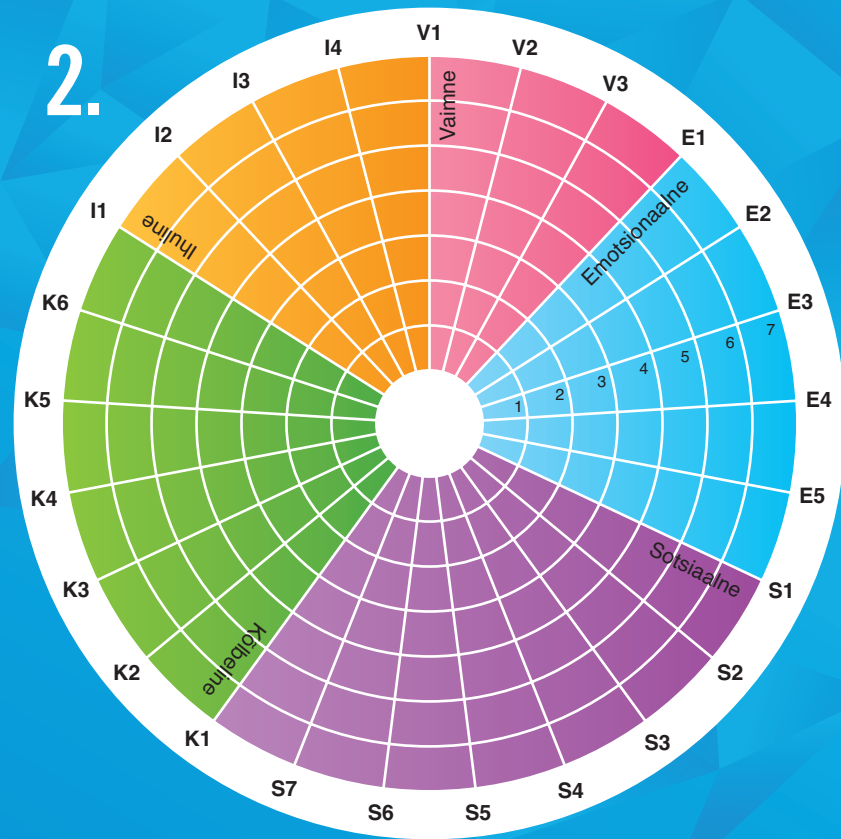
1.

KUUPÄEV:

MÄRKMED:

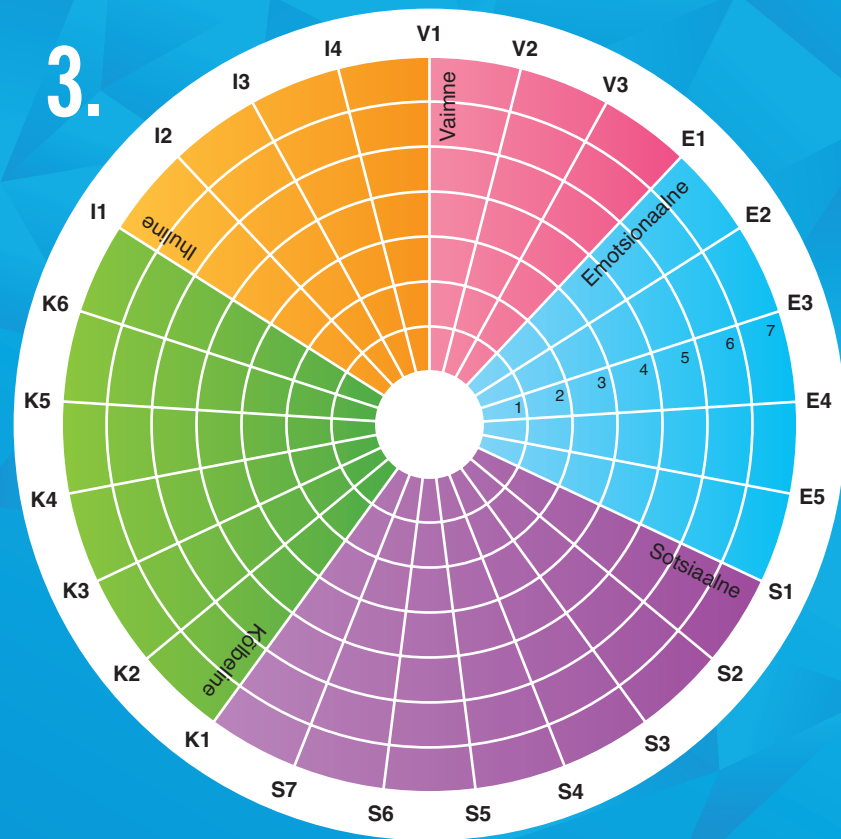
2.

KUUPÄEV:

MÄRKMED:

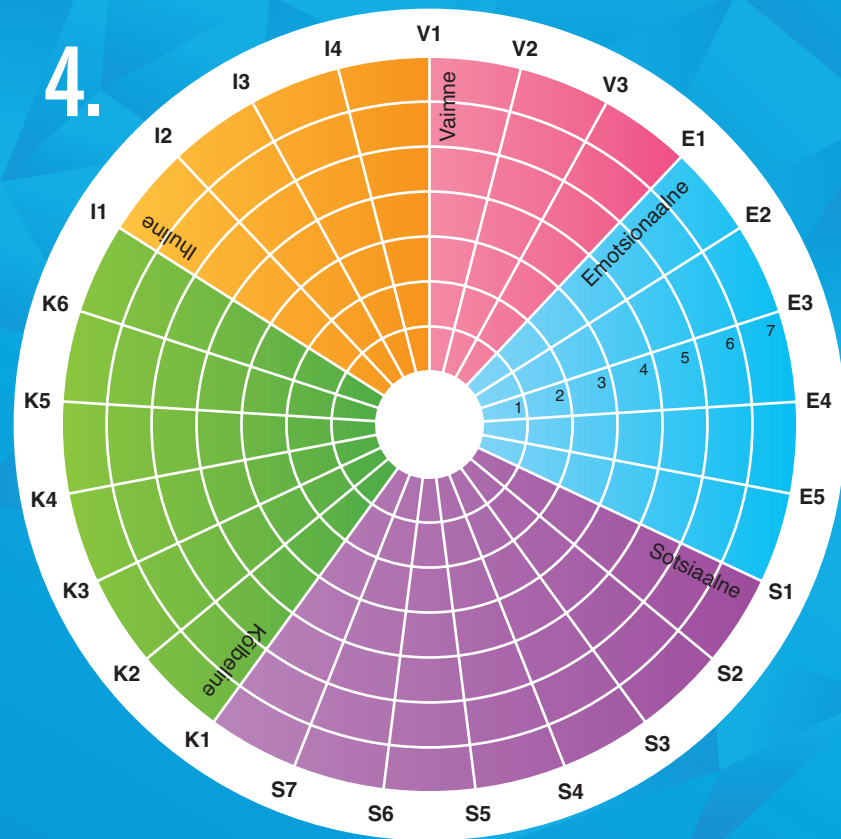
3.

KUUPÄEV:

MÄRKMED:

4.

KUUPÄEV:

MÄRKMED:

JAMBOREE SEIKLUS

Sul on maailmas ligi 40 000 sõpra - sa lihtsalt ei ole neid veel kohanud. Nad on skaudid nagu sinagi. Nad kohtuvad iga nelja aasta tagant uues koosseisus skautide maailmalaagris ehk World Scout Jamboreel.

Iga skaudi jaoks on võimalik Jamboreel osaleda vaid üks kord elus. Et laagris osaleda peate te olema laagri toimumise ajal 14-17 aastased. Kas oled laagri ajal juba vanem? Kõik üle 18 aasta vanuses skaudid saavad osaleda Jamboreel IST ehk vabatahtlikuna.

Niisiis - tehke oma salgaga plaan, kuidas ja mis rollis Jamboree seiklus teie jaoks tööeks saaks ja hakake pihta! Jamboreel näeme!

- ▮ Lugege Eesti Skaudi arhiivist eelnevate Jamboreede kogemustest
- ▮ Andke enda plaanist teada järgmise Jamboree Head of Contingentile ehk kontingendi juhile
- ▮ Mõelge läbi oma eelarve
- ▮ Ja ärge jätke järele - Jamboree elamus on pingutust kuhjaga väärt!

ROVERWAY SEIKLUS

Neli päeva matkamist ja neli päeva laagrit. Seda kõike koos teiste Euroopa vanemskautide ja ränduritega (vanuses 16-22). Oled sa kunagi ujunud üle järve lükates enda ees oma seljakotti, mis on pakitud prügikotti? Oled sa pika matkapäeva õhtul vaadanud tähti oma uute sõpradega Rootsist, Inglismaalt ja Hispaaniast?

Roverway on Euroopa vanemskaudi ja ränduri ealiste skautide laager, mis algab matkaga laagrisse ja kulmineerub selle sama laagriga. Iga nelja aasta tagant on korraldamise au mõnel erineval Euroopa riigil. Uuri välja, kus toimub järgmine Roverway ja hakake plaane pidama!

EXPLORER BELT

Maailma skautide seas on üks eriline liik skaute. Nende matkasaapad on kulunud, näod on päevitunud, silmad säravad ja nad kannavad erilist nahkvööd, mis näitab, et nad on läbinud Explorer Belt seikluse.

Et endalegi selline tiitel saada tuleb salgaga korraldada matk mõnes välisriigis, suhelda kohalikega ja end proovile panna nii mõndagi uut ja huvitavat moodi. Oled sa selleks valmis? Uuri juurde ja hakka aegsasti oma matkasaabastega sõbraks!

VÄLISLAAGRI SEIKLUS

Nii nagu eesti skaudid peavad iga nelja aasta tagant Tagametsas oma suurlaagrit, teevad seda ka skaudid üle maailma oma riikides. Suurlaagreid kutsutakse National Jamboreeks. Iga suvi toimub nii lähedal kui ka kaugemal eestist National Jamboreesid, kuhu on oodatud ka delegatsioonid teistest skaudiorganisatsioonidest üle maa.

Uurige ESÜ välissuhtluse juhilt (international@skaut.ee), kus toimub järgmisel suvel mõni National Jamboree ja pange end kirja!

MESSENGERS OF PEACE

Skautlus on üks maailma suurimaid noorteliikumisi. See on suur au, aga ka suur vastutus, sest nii suure liikmeskonnaga saame me maailma reaalselt paremuse poole mõjutada. Kuidas Sina seda teha saad? Mõtle välja ja pane end kirja Messengers of Peace programmi ja saa osa ühest suurimast projektist rahvusvahelises skautluses.

AASTAPLAAN, 1

01 	02 	03 	07 	08 	09
04 	05 	06 	10 	11 	12

AASTAPLAAN, 2

01

02

03

07

08

09

04

05

06

10

11

12

AASTAPLAAN, 3

01 	02 	03 	07 	08 	09
04 	05 	06 	10 	11 	12

MINU SKAUDIOSKUSED

SKAUDIOSKUS

I TASE
(kuupäev, koht)

II TASE
(kuupäev, koht)

III TASE
(kuupäev, koht)

IV TASE
(kuupäev, koht)

MINU SKAUDIOSKUSED

SKAUDIOSKUS

I TASE
(kuupäev, koht)

II TASE
(kuupäev, koht)

III TASE
(kuupäev, koht)

IV TASE
(kuupäev, koht)

WWW.SKAUT.EE